

De Diamant Sutra

de sutra van volmaakt transparante wijsheid

1. Eens verbleef de Boeddha in het park Anata-pindika. Hij was daar samen met ongeveer 1250 monniken. Na het aankleden, het bedelen en het eten van het gebedelde voedsel vroeg Subhuti eerbiedig aan de Boeddha:

2. "Welk pad moeten bodhisattva's, gemotiveerde mannen en vrouwen die streven naar de verlichting, volgen? Hoe moeten ze leren hun gedachten onder controle te brengen?"

3. De Boeddha antwoordde: "Ze moeten steeds in gedachten houden: 'Alle levende wezens zijn voorbestemd om door mij de onvoorwaardelijke vrijheid van het nirvana te verwerven.' En toch, wanneer op deze manier ontelbare wezens zijn bevrijd, is er uiteindelijk geen enkel wezen bevrijd. Want wijze mensen hechten geen geloof aan het bestaan van een zelf, een persoonlijkheid, een entiteit, of een afgescheiden ego."

4. "De verdienste van een bodhisattva die onthecht mededogen beoefent is onmeetbaar."

5. "Iemand die begrijpt dat alle eigenschappen in de materiële wereld schijn-eigenschappen zijn, ziet de Boeddha."

6. Subhuti vraagt: "Heer, zullen er altijd mensen zijn die uw woorden geloven en begrijpen?"

Boeddha antwoordde: "Zeker Subhuti, twijfel er niet aan! Tegelijkertijd moeten we er allemaal naar streven verder te gaan dan de woorden. We moeten ons niet vastklampen, noch aan woorden, noch aan dingen. Mijn woorden zijn als een vlot, gebouwd om een rivier over te steken: Als dit doel bereikt is, moet het vlot worden achtergelaten om verder te kunnen reizen!"

7. "Vertel me eens, Subhuti. Bezit ik de ultieme leer?" "Nee Heer, uiteindelijk kan de waarheid niet in woorden worden uitgedrukt en ook niet door het denken worden begrepen."

8. "Vertel me, Subhuti. Als iemand heel vrijgevig is en veel donaties weggeeft, geeft dat veel verdienste?"

"Ja, Heer. Zijn verdienste zal geweldig zijn." Waarop de Boeddha zei: "Inderdaad, maar als iemand mijn boodschap begrijpt en deze doorgeeft aan een ander, dan zal zijn verdienste nog veel groter zijn."

9. "Vertel me, Subhuti. Zou iemand die de absolute verlichting heeft bereikt van zichzelf zeggen: 'Ik heb de absolute verlichting bereikt?'"

Subhuti antwoordt: "Nee, dat zal zo iemand niet zeggen, omdat 'absolute verlichting' niet iets is dat bestaat. Wanneer iemand over zichzelf zou zeggen 'ik ben zus of zo' dan zou dat betekenen dat hij nog een denkbeeld van een afgescheiden zelf heeft. Juist omdat ik niet van mezelf zeg 'ik ben zus of zo' wordt er van mij gezegd dat ik gelukkig ben en niet bang voor eenzaamheid."

10. "Subhuti, spreek ik de waarheid als ik zeg dat bodhisattva's de wereld mooier en beter maken?"

"Nee, Heer, mooier en beter zijn maar illusies."

"Juist gesproken Subhuti. Bodhisattva's moeten hun geest bevrijden van alle illusies, alle gehechtheid en alle afkeer. En Subhuti, besef goed dat wanneer je in de buurt bent van iemand die de hoogste waarheid heeft verworven je je moet gedragen alsof je je in het gezelschap van de Boeddha bevindt."

Toen vroeg Subhuti de Boeddha: "Heer, hoe zullen wij deze leer noemen?"

De Boeddha antwoordde: "Noem het: De Diamant Sutra van volmaakt transparante wijsheid. Net als een diamant, zo snijdt deze leer door alle ideeën. Zelfs de wereld is geen wereld, men noemt het alleen zo!"

11. Toen Subhuti de betekenis van deze leer tot zich door liet dringen was hij zeer ontroerd, dankte de Boeddha en vroeg: "Kan men alle mensen die alle vormen van onderscheid achter zich hebben gelaten een Boeddha noemen?"

Daarop antwoordde Boeddha: "Inderdaad! Als iemand deze leer hoort en niet vervuld wordt met vrees, ongerustheid of verwarring, dan kan men gerust zeggen dat hij al heel wat heeft bereikt. Daarnaast moet men ook nog de vervolmaking van geduld oefenen. Laat mij hiervan een voorbeeld geven. Toen, in een vorige incarnatie, Koning Kali mijn lichaam verminkte en daarbij mijn lichaamsdelen één voor één wegsneed, was ik op dat ogenblik vrij van het denkbeeld van een zelf, van een afgescheiden individualiteit

en vrij van gevoelens van woede en haat. Wanneer men streeft naar verlichting moet men het denken niet toestaan verstrikt te raken in concepten. Doet men dat wel, dan is men afgedwaald van de essentie. Subhuti, zelfs deze ultieme waarheid die ik hier uiteen heb gezet is waar noch onwaar. Degene die dit leest, reciteert en begrijpt, zal daarmee ongekeerde verdiensten verwerven.”

12. “Verder Subhuti, mocht iemand, na het zich eigen hebben gemaakt van deze leer, toch nog iets slechts overkomen, dan is dat het onvermijdelijke gevolg van eerdere invloeden. Door dit oude karma te dragen en te voorzien zal men in staat zijn de onvergelykbare verlichting te bereiken.”

13. “Subhuti, moedige mensen die echt de verlichting willen bereiken, moeten vastbesloten voor ogen houden alle levende wezens te willen bevrijden en ook, dat wanneer ze allemaal bevrijd zijn er in werkelijkheid niemand bevrijd is. Er zijn verschillende paden waarop men de verlichting kan bereiken en toch ook niet, ze worden alleen verschillende paden genoemd. Een bodhisattva die zegt: ik zal alle levende wezens bevrijden, is geen echte bodhisattva, want in werkelijkheid bestaat er niet zoiets als een bodhisattva, men noemt het slechts zo. Bodhisattva’s die volledig vrij zijn van enig besef van een afgescheiden zelf kan men echte bodhisattva’s noemen.”

14. “Subhuti, er zijn geen verschillende bewustzijnstoestanden, ze worden alleen maar zo genoemd. Het is onmogelijk het verleden te kennen, het is zelfs onmogelijk dit moment te kennen en het is onmogelijk de toekomst te kennen. We kunnen zaken alleen benoemen.”

15. “Wat denk je Subhuti, kan de Boeddha met zijn volmaakte lichaam waargenomen worden of kan de Boeddha worden waargenomen aan de hand van de een of andere eigenschap?” “Nee, immers de Boeddha leert dat eigenschappen in werkelijkheid geen eigenschappen zijn, ze worden alleen maar zo genoemd.”

16. “Subhuti, de waarheid is niet in woorden uit te drukken en dus een uiteenzetting over de waarheid wordt alleen maar zo genoemd.”

17. Subhuti vraagt: “Dus bij het bereiken van de verlichting wordt helemaal niets bereikt?”
Boeddha antwoordde: “Precies, Subhuti, het wordt alleen maar verlichting genoemd.”

18. “Alles is altijd ondeelbaar aanwezig en dit alles wordt verkregen door vrij te zijn van een persoonlijk zelf en door allerlei goede daden te verrichten, ook al bestaan goede daden niet, immers ze worden alleen maar zo genoemd.”

19. “Subhuti, hoewel gewone mensen denken dat het individu echt bestaat, verklaar ik dat het individu niet verschilt van het niet-individu. Overigens, gewone mensen zijn in werkelijkheid geen gewone mensen, ze worden alleen maar zo genoemd.”

20. “Hij die mij zoekt in vormen of klanken is afgedwaald van het pad. Zo iemand kan de Boeddha niet herkennen.”

21. “Subhuti, moedig de gedachte dat alles zal vergaan en in het niets zal verdwijnen niet aan. Een verlichte zal zoiets niet beweren.”

22. “Subhuti, Bodhisattva’s mogen niet gehecht zijn aan de beloning die ze krijgen voor hun verdienste.”

23. “Luister Subhuti, een boeddha komt en gaat niet, juist daarom wordt zo iemand boeddha genoemd.”

24. “Subhuti, weet dat de kleinste deeltjes in werkelijkheid niet bestaan, ze worden alleen maar zo genoemd. Woorden kunnen de ware aard van het universum niet bevatten.”

25. Tot slot zegt Boeddha: Leer in te zien dat:
  alles is als een vervagende ster in de ochtend,
  alles is als een bliksemflits bij heldere hemel,
  alles is als bubbels in het water,
  alles is als een droom in de nacht.

Deze samenvatting van De Diamant Sutra is samengesteld door Rients Ritskes, versie mei 2016.

Als bronnen werden o.a. gebruikt: De Diamant Sutra, A.F. Price, Uitgeverij Ankh Hermes 1977, De Diamantslijper, Michael Roach, Uitgeverij Bres, 2000, Diamond Sutra, <http://www.diamond-sutra.com>, The Diamond Sutra, Red Pine, Publishers Group West, 2001. Deze tekst mag door

iedereen worden gebruikt met de volgende bronvermelding: www.rientsritskes.nl/diamantsutra